

Upozorňujeme, že výchozí [ro](#) verze této stránky byla v nedávné době aktualizována. Na překladu do jazyka, ve kterém se vám stránka právě zobrazuje, zatím pracujeme.

K dispozici jsou již tyto aktualizované překlady

Swipe to change

Vyživovací povinnost

Rumunsko

1 Co znamenají pojmy „výživné“ a „vyživovací povinnost“ v praxi? Které osoby musí platit výživné jiné osobě?

Právní povinnost poskytovat výživné je požadavek uložený zákonem, podle něž má osoba poskytovat jiné osobě nezbytné prostředky k obživě, včetně prostředků k uspokojení duchovních potřeb, a v případě vyživovací povinnosti rodičů vůči jejich nezletilým dětem prostředků nutných k jejich výchově, vzdělávání a odborné přípravě.

Vyživovací povinnost existuje mezi manželi, příbuznými v řadě přímé, bratry a sestrami a určitými dalšími osobami určenými zákonem (§ 516 rumunského občanského zákoníku).

Vyživovací povinnost existuje také mezi bývalými manželi (§ 398 občanského zákoníku). Neměla by se zaměřovat s kompenzačním protiplněním nebo odškodným.

Ten z manželů, který přispívá na výživné na dítě druhému manželovi, je povinen poskytovat výživné na dítě po dobu, kdy je dítě nezletilé, ale pouze v případě, že rodiče dítěte nežijí, pohřešují se nebo se ocitli v nouzi (§ 517 odst. 1 občanského zákoníku). Dítě naopak může mít vyživovací povinnost k osobě, která mu poskytovala výživné po dobu 10 let (§ 517 odst. 2 občanského zákoníku).

Dědicové osoby, která byla povinna platit výživné na nezletilou osobu nebo která poskytovala výživné, aniž by měla takovou povinnost, jsou v závislosti na hodnotě zděděného majetku povinni pokračovat v poskytování výživného, jestliže rodiče dítěte nežijí, pohřešují se nebo se ocitli v nouzi, avšak pouze po dobu, kdy je osoba pobírající výživné nezletilá.

2 Do jakého věku může dítě dostávat vyživovací příspěvek? Liší se pravidla pro výživné týkající se nezletilých od pravidel týkajících se dospělých?

Vyživovací povinnost mezi rodiči a dětmi je upravena § 499 a 525 občanského zákoníku. Nezletilé osoby, které žádají o výživné ze strany rodičů, jsou považovány za potřebné, jestliže si nemohou sami obstarat živobytí vlastní prací, byť vlastní nějaký majetek. Pokud však rodiče nemohou výživné poskytovat, aniž by tím ohrozili vlastní živobytí, může rodinný soud souhlasit s tím, že bude výživné poskytnuto prostřednictvím prodeje majetku dítěte; nesmí však být prodány žádné předměty základní potřeby.

Rodiči jsou povinni vyživovat dítě, které dosáhlo zletilosti (obvykle v 18 letech), jestliže toto dítě stále studuje, a to až do konce studia, avšak nejdéle do věku 26 let.

3 Měl bych se s žádostí o výživné obrátit na příslušný orgán nebo na soud? Jaké jsou hlavní prvky tohoto postupu?

Navrhovatel (oprávněná osoba) se musí obrátit na soud, který je místně příslušný dle místa jeho trvalého bydliště nebo dle místa trvalého bydliště odpůrce (povinné osoby). Soudní určení výše výživného lze učinit buď v samostatném řízení, nebo v rámci řízení o rozvodu, určení otcovství, výkonu rodičovské odpovědnosti ve vztahu k nezletilému dítěti nebo určení trvalého bydliště nezletilé osoby. Předseda soudu může usnesením nařídit prozatímní opatření, která budou platit pouze do doby, než v řízení o zrušení manželství bude rozhodnuto ve věci samé. Řízení v prvním stupni sestává z několika fází.

V písemné fázi se podává žalobní návrh, žalobní odpověď a protinávrh. Lze nařídit předběžné opatření, např. zajistit majetek. Strany jsou předvolány k jednání a jsou jim zaslány procesní písemnosti. Ústní fázi tvoří soudní jednání, během něhož lze vznášet procesní výjimky a provádět dokazování. Po zvážení předložených vyjádření a provedených důkazů soud rozhodne a vydá soudní rozhodnutí.

V případě rozvodu na základě vzájemné dohody, který může prohlásit notář, se manželé mohou dohodnout na úpravě poměrů v době po rozvodu, včetně příspěvku každého z rodičů na náklady spojené s výchovou dítěte, jeho vzděláváním, studiem a odbornou přípravou.

4 Je možné podat žádost jménem příbuzného (pokud ano, jakého stupně) nebo jménem dítěte?

Strany řízení o výživném v zásadě mohou být zastupovány. Je-li však návrh na výživné podán ve spojení s rozvodovým řízením, mohou být manželé zastupováni v rozvodovém řízení pouze v určitých případech, které jsou konkrétně vyjmenovány v ustanovení § 920 občanského soudního řádu.

Je-li zahájeno samostatné řízení na určení, navýšení či snížení výživného, mohou být strany zastupovány běžným způsobem advokátem či jiným zástupcem. Pokud jsou zastoupeny jinou osobou než advokátem, tato osoba nesmí během soudního řízení přednést závěrečnou řeč. Nezletilá osoba je zastupována zákonným zástupcem (rodičem nebo výjimečně jinou osobou, která je nositelem rodičovské odpovědnosti). Návrh na určení výživného na dítě, které dosáhlo zletilosti, podává dané dítě osobně.

5 Jestliže mám v úmyslu podat žalobu, jak zjistím, který soud je příslušný?

Místně příslušný soud (podle bydliště buď povinné osoby, nebo oprávněné osoby) lze určit pomocí rumunského justičního atlasu, který je zveřejněn na soudním webovém portálu ministerstva spravedlnosti na adrese <http://portal.just.ro/SitePages/acasa.aspx>.

6 Musím jako žalobce podat žalobu skrze nějakého prostředníka (např. advokáta, ústředního nebo místního orgánu atd.)? Pokud ne, jaké postupy se použijí? Nikoli, protože není povinné, aby byl navrhovatel zastupován advokátem nebo aby mu advokát pomáhal.

7 Musím platit poplatky za podání žaloby? Pokud ano, o jakou částku se bude přibližně jednat? Jsou-li mé finanční prostředky nedostačující, může mi být poskytnuta právní pomoc k úhradě nákladů řízení?

Návrh (žaloba) na stanovení či změnu výše výživného je osvobozen od soudních poplatků. V rámci právního poradenství či zastoupení vznikají určité náklady, jejich úhrada však není povinná. Nemá-li dotčená strana dostatečný příjem, může požádat o právní pomoc na pokrytí odměny advokáta nebo jiných nákladů spojených se soudním řízením.

8 Jaký druh výživného soud pravděpodobně přizná? Jak se výše výživného vypočítá? Může být rozhodnutí soudu přezkoumáno, pokud se životní náklady nebo rodinné poměry změní? Pokud ano, jak (např. prostřednictvím systému automatické indexace)?

Výživné se přiznává podle potřeb oprávněné osoby a prostředků povinné osoby. Výživné se v zásadě poskytuje jako věcné plnění ve formě poskytnutí kompletních prostředků k obživě. V praxi však soudy stanovují výživné v penězích, a to buď jako pevnou částku, nebo jako procentní podíl měsíčního příjmu povinné osoby (§ 530 občanského zákoníku). Výživné ve formě pevné částky se v souladu s právními předpisy čtvrtletně upravuje o míru inflace.

Má-li výživné platit rodič, stanoví se pro jedno dítě ve výši až čtvrtiny čistého měsíčního příjmu tohoto rodiče, pro dvě děti ve výši třetiny a pro tři či více dětí ve výši poloviny čistého měsíčního příjmu. V souladu s právními předpisy nesmí výživné na děti v kombinaci s výživným na jiné osoby přesáhnout polovinu čistého měsíčního příjmu povinné osoby (§ 529 občanského zákoníku).

Pokud se změní příjmy povinné osoby nebo potřeby oprávněné osoby, může rodinný soud v novém řízení výživné zvýšit či snížit, případně vyživovací povinnost zrušit (§ 531 občanského zákoníku).

9 Jak a komu bude výživné vypláceno?

Výživné se poskytuje ve formě věcného plnění, které v plné míře zajišťuje prostředky k obživě a případně pokrývá náklady na vzdělávání, studium či odbornou přípravu (§ 530 občanského zákoníku). Není-li vyživovací povinnost plněna dobrovolně ve formě věcného plnění, může rodinný soud nařídít, aby bylo placeno peněžitě výživné. Výživné lze stanovit buď jako pevnou částku, nebo jako procentní podíl čistého měsíčního příjmu povinné osoby.

Výživné je placeno v pravidelných splátkách ve dny, na nichž se strany dohodnou, nebo v případě, že taková dohoda neexistuje, ve dny určené v soudním rozhodnutí. Strany se mohou dohodnout, že výživné bude zapláceno předem jako jednorázová částka, která pokryje životní potřeby oprávněné osoby na delší dobu nebo na celé období, během něhož má být výživné placeno, pokud povinná osoba má ke splnění této povinnosti nezbytné prostředky (§ 533 občanského zákoníku), nebo o této jednorázové platbě může rozhodnout rodinný soud, jestliže k tomu existují pádné důvody.

Výživné na nezletilou osobu se platí jejímu zákonnému zástupci.

10 Neplatí-li dotčená osoba (dlužník) výživné dobrovolně, jaké kroky je možné učinit, aby byla k placení přinucena?

Jelikož je výživné ve většině případů stanoveno jako peněžitě plnění, nejčastější metodou nuceného výkonu rozhodnutí jsou srážky ze mzdy (měsíčního příjmu). Méně častou metodou výkonu je nucený prodej movitého či nemovitého majetku povinné osoby.

11 Popište prosím stručně případná omezení týkající se výkonu rozhodnutí, zejména pravidla ochrany dlužníka a promlčecí a prekluzivní lhůty ve vašem systému výkonu rozhodnutí.

Pokud jde o pohledávky na výživném, ustanovení § 728 občanského soudního řádu stanoví, že v případě dlužných částek na výživném lze exekuci postihnout nanejvýš polovinu pravidelného čistého měsíčního příjmu povinné osoby. Je-li vedeno vícero exekučních řízení ohledně stejné částky, vymáhaná částka nesmí přesáhnout polovinu čistého měsíčního příjmu, a to bez ohledu na povahu pohledávek.

Pokud oprávněná osoba současně podá návrh na zabavení určitého movitého či nemovitého majetku, jehož hodnota zjevně převyšuje hodnotu pohledávky, jež je předmětem exekuce, příslušný soud může exekuci omezit na určitý majetek (§ 701 občanského soudního řádu).

Exekuční řízení končí např. v okamžiku, když byla v plném rozsahu splněna povinnost stanovená vykonatelným titulem a byly zapláceny náklady řízení, když řízení nelze provést nebo v něm nelze pokračovat, protože neexistuje žádný majetek, nebo není možné tento majetek zpeněžit, anebo případně bylo exekuční řízení zrušeno (§ 702 občanského zákoníku).

Právo na výkon rozhodnutí (exekuci) podléhá tříleté promlčecí lhůtě. Proti exekuci rozhodnutí o výživném se lze odvolat k exekučnímu soudu. Příslušný soud může exekuční řízení odložit do rozhodnutí o odvolání proti nařízení exekuce (§ 711 a následující občanského soudního řádu).

Byl-li zrušen vykonatelný titul nebo exekuční opatření, má dotčená strana má právo žádat o zrušení exekuce a obnovu v stav předcházející exekuci (§ 722 a následující občanského soudního řádu).

12 Existuje nějaká organizace nebo orgán, které mi mohou pomoci při vymáhání výživného?

Nepoužije se.

13 Mohou (vládní nebo soukromé) organizace zaplatit namísto dlužníka zálohu odpovídající plné výši výživného nebo jeho částí?

Nepoužije se.

14 Pokud se nacházím v tomto členském státě a dlužník má bydliště v jiné zemi:

14.1 Může mi pomoci orgán nebo soukromá organizace v tomto členském státě?

Podle nařízení (ES) č. 4/2009, Haagské úmluvy z roku 2007 a Newyorské úmluvy z roku 1956 může navrhovatel podat návrh na stanovení výživného prostřednictvím rumunského ministerstva spravedlnosti, jestliže má povinná osoba pobyt v některém z členských států EU, které jsou stranou Haagské úmluvy z roku 2007 nebo Newyorské úmluvy z roku 1956.

14.2 Pokud ano, jak se mohu na takový orgán nebo soukromou organizaci obrátit?

Ministerul român al Justiției (ministerstvo spravedlnosti),

str. Apolodor nr. 17, Sector 5,

Bucarest, cod 050741,

Directia Drept Internațional și Cooperare Judiciară (ředitelství pro mezinárodní právo a mezinárodní spolupráci)

Fax: 0372041077

e-mail ddit@just.ro

15 Pokud se nacházím v jiné zemi a dlužník v tomto členském státě?

15.1 Mohu svou žádost adresovat přímo orgánu nebo soukromé organizaci v tomto členském státě?

Nikoli, navrhovatel se musí obrátit na ústřední odesílající orgán ve své zemi, který je určen podle nařízení (ES) č. 4/2009, Haagské úmluvy z roku 2007 nebo Newyorské úmluvy z roku 1956.

Ústřední odesílající orgán v zemi odpůrce se může následně obrátit na rumunský ústřední odesílající orgán, a to:

rumunské ministerstvo spravedlnosti v případě návrhů podaných podle nařízení (ES) č. 4/2009 a Haagské úmluvy z roku 2007 nebo

bukurešťskou advokátní komoru (*Baroul București*) v případě návrhů podaných podle Newyorské úmluvy z roku 1956.

Návrh se poté předá příslušnému soudu.

Povinná osoba, která má pobyt v zahraničí, může svoji žádost podat osobně nebo prostřednictvím advokáta přímo k rumunskému soudu, který je příslušný na základě bydliště odpůrce nebo povinné osoby.

15.2 Pokud ano, jak se mohu na takový orgán nebo soukromou organizaci obrátit a jaká pomoc mi může být poskytnuta?

Povinná osoba, jež má pobyt v zahraničí, může svoji žádost podat osobně nebo prostřednictvím advokáta přímo k rumunskému soudu, který je příslušný na základě bydliště odpůrce nebo povinné osoby. Podrobnosti o příslušném rumunském soudu jsou k dispozici na soudním portálu

<http://portal.just.ro/SitePages/acasa.aspx>, kde lze vyhledávat podle bydliště odpůrce nebo povinné osoby.

16 Je tento členský stát vázán Haagským protokolem z roku 2007?

Ano. Podle § 2612 rumunského občanského zákoníku se právo rozhodné pro vyživovací povinnosti určuje podle práva Evropské unie, tedy podle Haagského protokolu ze dne 23. listopadu 2007 o právu rozhodném pro vyživovací povinnosti.

17 Pokud tento členský stát není vázán Haagským protokolem z roku 2007, jaké právo bude použitelné pro pohledávku výživného podle pravidel mezinárodního práva soukromého? Jaká jsou příslušná pravidla mezinárodního práva soukromého?

Nepoužije se.

18 Jaká pravidla upravují přístup ke spravedlnosti v přeshraničních věcech v rámci EU podle struktury kapitoly V nařízení o vyživovací povinnosti?

Podle zákona č. 36/2012 o určitých opatřeních nutných k uplatňování určitých nařízení a rozhodnutí Rady Evropské unie a nástrojů mezinárodního práva soukromého v oblasti vyživovacích povinností ministerstvo spravedlnosti poté, co obdrželo návrh na přiznání výživného či zvláštní opatření, tento návrh předá k vyřízení příslušnému orgánu nebo subjektu, který disponuje osobními údaji, příslušné místní advokátní komoře, komoře soudních vykonavatelů nebo případně příslušnému soudu.

V případě návrhů podávaných prostřednictvím ústředního orgánu lze za podmínek stanovených v § 46 nařízení poskytovat bezplatnou a úplnou právní pomoc navrhovatelům ve věci vyživovacích povinností, kteří dosud nedosáhli věku 18 let nebo pokračují ve studiu (tyto osoby však nesmějí být starší 21 let), a navrhovatelům ve věci vyživovacích povinností, jestliže se jedná o zranitelné osoby.

Ministerstvo spravedlnosti zasílá návrhy obdržené ze zahraničí přímo příslušné místní advokátní komoře. Předseda advokátní komory neprodleně vydá z moci úřední závazné rozhodnutí, kterým ustanoví právního zástupce. Ustanovený právní zástupce požádá o právní pomoc včetně pomoci ve formě uhrazení nákladů na exekuci.

Poté, co ustanovený advokát obdrží vykonatelný titul, požádá soud, aby přiznal právní pomoc na úhradu nákladů exekuce. Právní zástupce podává návrh na exekuci dlužné částky, vykonatelný titul a rozhodnutí předsedy advokátní komory místně příslušnému soudnímu exekutorovi.

19 Jaká opatření přijal členský stát, aby zajistil, že ústřední orgány plní činnosti popsané v článku 51 nařízení o vyživovací povinnosti?

Rumunsko přijalo zákon č. 36/2012 o určitých opatřeních nutných k uplatňování určitých nařízení a rozhodnutí Rady Evropské unie a nástrojů mezinárodního práva soukromého v oblasti vyživovacích povinností.

Jako rumunský ústřední odesílající orgán bylo určeno ministerstvo spravedlnosti, které odesílá žádosti a návrhy podle článků 53 a 56 nařízení. Po obdržení požadovaných podkladů od oprávněné či povinné osoby ministerstvo spravedlnosti vyplní část A návrhu a může oprávněné či povinné osobě pomoci s vyplněním části B návrhu.

Ústředním orgánem, který přijímá návrhy a žádosti o konkrétní opatření a výživné, je ministerstvo spravedlnosti. Jakmile obdrží návrh nebo žádost, zašle je k vyřízení příslušnému orgánu nebo subjektu, který má k dispozici osobní údaje, příslušné místní advokátní komoře, komoře soudních exekutorů nebo případně příslušnému soudu.

Poslední aktualizace: 15/09/2016

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.